

Audit

Fortuna Sittard

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | januari 2012

Audit

Fortuna Sittard

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | januari 2012

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

Fortuna Sittard

Gemeente Sittard-Geleen

Openbaar Ministerie Maastricht

Regiopolitie Limburg-Zuid

Illustraties en vormgeving

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Henk Ferwerda

Tom van Ham

Henk de Man

André Oudendag

Siert Vos

© Arnhem, januari 2012

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Club, supporters en incidenten	7
3	Samenwerking rondom voetbalveiligheid	9
4	Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd	10
5	De BVO onder de loep	12
6	Hoofdpijnen veiligheidsbeleid	15
7	Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners	16
8	Club- en gemeentespecifiek	17
9	Samenvatting en conclusies	18
	Bijlage - verantwoording Audit	19

1. Inleiding

Van Auditteam Voetbalvandalisme naar Auditteam Voetbal en Veiligheid

In 2003 stelde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het landelijk Auditteam Voetbalvandalisme in, dat op grond van artikel 2a van het Instellingsbesluit van 13 augustus 2003 (en gewijzigd op 15 december 2006) de volgende taakstelling kreeg:

- bij ingrijpende incidenten van voetbalvandalisme in Nederland een kortlopend feitenonderzoek te doen;
- onderzoek te verrichten naar het voorkómen van incidenten.

Daarnaast was het op grond van art. 3 in het (gewijzigd) Instellingsbesluit mogelijk om onderzoek te verrichten op verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), of op verzoek van de burgemeester van de betreffende regio, waar zich ingrijpende incidenten voordeden (in overleg met BZK). Ook kon het Auditteam op eigen initiatief besluiten tot het verrichten van onderzoek (eveneens in overleg met BZK).

Het onderzoek richtte zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Betaald voetbalorganisatie (BVO). Het Auditteam Voetbalvandalisme deed vijf jaar lang actief onderzoek en sloot in 2008 af met een eindrapport.

Sinds eind april 2009 is het voorzitterschap van het Auditteam Voetbalvandalisme overgenomen door Annemarie Jorritsma en is de naam van het Auditteam gewijzigd in het Auditteam Voetbal en Veiligheid. De overige leden van het Auditteam zijn: Gerard Beelen, Henk Wooldrik, Gerrie Ruijs, Mirjam Salet en Peter van Zunderd. De Interdisciplinaire stuurgroep voetbalvandalisme en voetbalgeweld heeft in 2008 de taken van het Auditteam geherformuleerd.

De hoofddoelstelling van het nieuwe Auditteam is om de komende twee jaar op grond van audits concreet advies en aanbevelingen te geven aan de lokale voetbalvierhoek over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Samen met de betrokken partijen wordt de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij ligt de focus op de voortgang van de landelijke beleidsprioriteiten op lokaal niveau. Ook zal in kaart worden gebracht hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Net als in het verleden zullen grootschalige incidenten rondom het voetbal – op eigen initiatief of indien daarvoor wordt verzocht – ook in onderzoek worden genomen. De onderzoeken en audits worden uitgevoerd door een onderzoeksteam, bestaande uit onderzoekers en praktijkdeskundigen.

Werkwijze bij een audit

Door het onderzoeksteam wordt tweemaal een wedstrijdbezoek afgelegd, waarbij geobserveerd wordt aan de hand van een observatielijst. Tijdens de wedstrijdbezoeken worden diverse korte interviews met stewards, thuis- en uitsupporters, politiefunctionarissen en functionarissen in de commandokamer afgenomen. De wedstrijden worden zowel vanuit de 'clublijn' als vanuit de 'politielijn' bekeken. Daarnaast vinden per organisatie (groeps)interviews plaats met vertegenwoordigers van partijen uit de lokale vierhoek. Tot slot worden relevante documenten, zoals het veiligheidsconvenant, draaiboeken en uitdraaien van het VVS bestudeerd c.q. geanalyseerd.¹ Het geheel mondt uit in een openbare rapportage.

Uitgangspunten omtrent veiligheid

Veiligheid is een essentiële factor voor het bestuur van een voetbalclub: sfeer en veiligheid zijn basisvoorwaarden. Sfeer en veiligheid helpen bij het aantrekken van supporters en sponsors. Zodra de veiligheid op een acceptabel niveau is gebracht, kunnen redelijke wensen van (fanatieke) supporters worden ingewilligd. De veiligheid bij voetbalwedstrijden wordt in onderlinge samenhang bepaald door supporters (aard en aantal), de veiligheidsorganisatie, de fysieke infrastructuur en veiligheidsmaatregelen. Voetbalveiligheid vergt dan ook samenspel in de vierhoek van gemeente, politie, OM en BVO.

Voor zover mogelijk worden ook (vertegenwoordigers van) de supporters in de afstemming met de BVO betrokken, doch zij bepalen niet (mede) het beleid.

¹. Zie voor de onderzoeksverantwoording de bijlage.

2. Club, supporters en incidenten

- 2.1 Fortuna Sittard is in 1964 ontstaan na een fusie tussen Sittardia en Fortuna '54 en speelde aanvankelijk onder de naam Fortuna Sittardia Combinatie (FSC). De BVO speelt in de Trendwork Arena met een capaciteit van 12.500 toeschouwers. Eind vorige eeuw speelde de BVO met name in de Eredivisie; tegenwoordig is de BVO in de Jupiler League actief. Het stadion – dat de allure van een Eredivisiestadion heeft – is in bezit van een projectontwikkelaar.
- 2.2 De thuiswedstrijden van Fortuna Sittard worden gemiddeld door 4.000 toeschouwers, waarvan 2.700 seizoenskaarthouders, bezocht. De supporters komen met name vanuit de omgeving van de stad Sittard naar het stadion om wedstrijden te bezoeken.
- De BVO kent tussen de vijftien en twintig probleemsupporters, die zich nadrukkelijk profileren en een grotere groep personen van 150 tot 200 man kunnen mobiliseren. Dit is een relatief grote harde kern voor een BVO in de Jupiler League. Bij het in beeld brengen van de probleemsupporters wordt gebruikgemaakt van de methodiek 'Hooligans in Beeld' (HIB). Via deze methodiek staan zes supporters geregistreerd.
- 2.3 De probleemsupporters maken zich schuldig aan kleine delicten en houden zich niet aan de huisregels van Fortuna Sittard (drugsgebruik). In totaal zijn er volgens het Voetbalvolgsysteem (VVS) dertien stadionverboden; het betreft twaalf landelijke en een lokaal stadionverbod (peildatum 29 maart 2012). Risicosupporters van Fortuna Sittard hebben zich de afgelopen jaren ook regelmatig bij uitwedstrijden doen gelden.
- 2.4 De BVO kent drie georganiseerde supportersgroepen, te weten de supportersvereniging 'Nao Veure', de Vereniging Help Fortuna en de Tifosi Giallo Verde. Laatstgenoemde supportersgroep is betrokken bij sfeeracties en staat op de Noord-tribune.
- Tussen de club en supportersverenigingen vindt regelmatig communicatie plaats. Zo wordt op het niveau van het bestuur periodiek overlegd met de drie supportersgroepen, die voor een overleg allen één vertegenwoordiger sturen.
- 2.5 Het supportershome is gelegen aan de westzijde van het stadion en is ruim voor aanvang van de wedstrijd toegankelijk voor thuissupporters. In het supportershome hangt een gezellige en gemoedelijke sfeer. De harde kern van de BVO verzamelt zich doorgaans in een nabij het stadion gelegen café.
- 2.6 In het afgelopen jaar (meetmoment 29 maart 2012) hebben tijdens thuiswedstrijden tien incidenten waarbij supporters van Fortuna Sittard betrokken waren, plaatsgevonden. Het gaat dan bijvoorbeeld om het afsteken van vuurwerk en het zoeken van de confrontatie met andere supportersgroepen. Tijdens uitwedstrijden ligt het aantal incidenten in dezelfde periode op negen. Het gaat dan vooral om vernieling en overmatig middelengebruik.

- 2.7 Thuiswedstrijden worden geclassificeerd als een A-, B- of C-wedstrijd. In de praktijk kent de BVO geen C-wedstrijden en zes wedstrijden van de B-categorie. Tijdens B-wedstrijden geldt een verplichte combiregeling, die per tegenstander verschilt (auto- en/of buscombi); incidenteel vraagt een uit spelende partij zelf expliciet om een combiregeling. Tijdens de overige elf A-wedstrijden komen bezoekende supporters op eigen gelegenheid naar het stadion.

3. Samenwerking rondom voetbalveiligheid

- 3.1 De samenwerking tussen BVO, gemeente, Openbaar Ministerie (OM) en politie is goed. Er worden op ambtelijk en bestuurlijk niveau verschillende overleggen gevoerd tussen de betrokken partijen, er is sprake van korte onderlinge lijnen en respect voor elkaars standpunten en belangen. Hieronder geven we de overleggen die periodiek gevoerd worden weer.
- Ter voorbereiding op overleggen op lokaal niveau, vindt een maal per jaar een strategisch regionaal veiligheidsoverleg plaats. Hierbij sluiten de drie burgemeesters van de steden waarin de Zuid-Limburgse BVO's (Fortuna Sittard, MVV en Roda JC) actief zijn, de directeuren/managers van deze BVO's, een afvaardiging van het OM en de portefeuillehouder voetbal van de politieregio Limburg-Zuid aan. Tijdens dit overleg wordt het afgelopen seizoen geëvalueerd en vooruit gekeken naar het volgende seizoen.
 - Twee maal per jaar vindt op lokaal niveau onder regie van de gemeente Sittard een driehoeksoverleg met de BVO plaats. Hierbij zijn de BVO (voorzitter), gemeente (burgemeester), het OM (Officier van Justitie) en de politie (districtschef en chef basiseenheid) aanwezig.
 - Eens per vier weken wordt onder regie van de gemeente het operationeel veiligheidsoverleg georganiseerd. Hierbij zijn de BVO (Manager Veiligheid), de gemeente (Teamleider Veiligheid), het OM (parketsecretaris) en de politie (chef basiseenheid en voetbalcoördinator) aanwezig. Tevens sluiten de brandweer (inspecteur) en een vertegenwoordiger van de supportersvereniging aan.
 - Een vooroverleg vindt enkel bij de wedstrijd tegen MVV – zes weken voor aanvang van de wedstrijd – plaats. De overige wedstrijden worden via telefonisch overleg met de tegenpartij afgedaan.
 - Binnen de politie is er intern tactisch overleg.
 - Op de wedstrijddag is er intern operationeel overleg bij de politie.
 - In de week na een wedstrijd heeft de BVO intern overleg. Tevens wordt ernaar gestreefd om eens per kwartaal met de hoofdstewards bijeen te komen en wordt drie maal per jaar een bijeenkomst met de stewards georganiseerd.
- 3.2 Tijdens het operationeel veiligheidsoverleg, dat maandelijks onder regie van de gemeente plaatsvindt, worden de volgende zaken globaal besproken:
- Bespreking (bestuurlijke) maatregelen rondom risicowedstrijden;
 - Terugblik op gespeelde en vooruitblik op te spelen wedstrijden;
 - Classificatie wedstrijden en te nemen maatregelen;
 - Bespreking eventuele incidenten en andere operationele zaken.
- 3.3 De afgelopen jaren heeft er geen multidisciplinaire oefening plaatsgevonden; er zijn plannen om een dergelijke oefening op korte termijn uit te voeren. Het streven is om deze oefening binnen de veiligheidsregio te organiseren. Wel voert de BVO jaarlijks een calamiteiten- en ontruimingsoefening uit. De politie oefent samen met politie-eenheden uit Kerkrade.

4. Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd

- 4.1 De veiligheidsorganisatie van de BVO is momenteel als volgt:
- Sinds het seizoen 2011-2012 heeft de BVO een Manager Veiligheid aangesteld. De Manager Veiligheid is door de BVO ingehuurd en besteedt circa twintig uur per week aan veiligheidsgerelateerde zaken, maar is door het ontbreken van een vast aanspreekpunt binnen het bestuur onvoldoende in staat de veiligheidsorganisatie binnen de BVO verder door te ontwikkelen. Wel ervaart hij voldoende steun vanuit het bestuur.
 - De Manager Veiligheid wordt in zijn taken ondersteund door een veiligheidscoördinator. De veiligheidscoördinator neemt de uitwedstrijden samen met een stewardcoördinator waar en voert zijn werkzaamheden rondom de wedstrijden uit naast een betaalde baan.
 - Onder de bovenkant van de veiligheidsorganisatie bevindt zich een pool van acht hoofdstewards en vijftig stewards. Standaard worden twaalf extra stewards ingehuurd bij MVV; afhankelijk van de risicoclassificatie van een wedstrijd worden tevens vier (A-wedstrijd) dan wel acht (B-wedstrijd) extra stewards bij Roda JC ingehuurd. Verder zet de BVO bij de hoofdingang standaard twee beveiligers in. Tijdens risicowedstrijden (B-categorie) wordt dit aantal verhoogd naar tien.
 - Stewards voeren hun werkzaamheden uit op vrijwilligersbasis en ontvangen een vrijwilligersvergoeding. De inzet bij een wedstrijd bedraagt, ongeacht de risicoclassificatie van een wedstrijd, vijftig stewards.
- 4.2. De briefing van de stewards is een duidelijke, standaardbriefing die getraptd plaatsvindt en wordt verzorgd door de veiligheidscoördinator; de hoofdstewards briefen vervolgens de stewards in het stadion. De briefing wordt bijgewoond door de hoofdstewards, beveiligers en een politiemedewerker. Stadionverboden komen kort aan bod; de namen van personen met een stadionverbod staan op de achterzijde van het draaiboek vermeld.
- 4.3 Bij de politie is de inzet en dus het aantal betrokken personen afhankelijk van de risico-inschatting van de wedstrijd. Op basis van interviews en draaiboeken kan het volgende over de politie-inzet gezegd worden:
- Tijdens A-wedstrijden zet de politie maximaal tien man in;
 - Tijdens B-wedstrijden wordt maatwerk toegepast. De inzet varieert daardoor van twintig man tot een peloton Mobiele Eenheid (ME);
 - De BVO kent geen C-wedstrijden.
- Wedstrijden verlopen vanuit het oogpunt van veiligheid goed met een minimale, maar afdoende politie-inzet. Het bejegeningsprofiel van de politie richting supporters is laagdrempelig en vriendelijk.
- 4.4 De voetbalcoördinator van de politie verzorgt de briefing met behulp van digitale hulpmiddelen (PowerPoint). Hierbij is onvoldoende aandacht voor specifieke doelstellingen, beleidsuitgangspunten en concrete opdrachten. Ook valt op dat een deel van het politiepersoneel onvoldoende aandacht besteedt aan de briefing.

- 4.5 Vanuit het OM zijn een voetbalofficier en drie parketsecretarissen samen met een beleidsmedewerker bij het voetbal in de regio Limburg betrokken. Eén van de parketsecretarissen is betrokken bij VVV, terwijl de overige twee parketsecretarissen rouleren tussen de drie BVO's in Limburg-Zuid. Bij A-wedstrijden is het OM telefonisch bereikbaar; bij B-wedstrijden zijn de Officier van Justitie en de parketsecretaris in het stadion aanwezig.
- 4.6 Binnen de gemeente zijn – naast de burgemeester als eindverantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid – een Teamleider Veiligheid en een beleidsmedewerker betrokken bij het uitzetten van het beleid rondom voetbal. Formele besluiten rondom wedstrijden (bijvoorbeeld ten aanzien van de politie-inzet en beperkende maatregelen) worden in het operationeel veiligheidsoverleg besproken en vervolgens ter goedkeuring aan de burgemeester voorgelegd. Deze werkwijze verloopt zonder problemen.

5. De BVO onder de loep

- 5.1 Fortuna Sittard heeft de beschikking over een pool van vijftig stewards, die in het bezit zijn van de blauwe pas van de KNVB; gemiddeld worden tijdens een wedstrijd vijftig stewards ingezet. Daarnaast wordt gebruikgemaakt van bij Roda JC en MVV ingehuurd stewards en particulier beveiligingspersoneel. De stewards ontvangen vanuit de BVO verschillende trainingen, waaronder trainingen die gericht zijn op service en gastvrijheid.
- 5.2 De kwaliteit van de stewards is matig, bijvoorbeeld ten aanzien van de fouillering en het optreden tegen thuissupporters. Inmiddels maakt de BVO gebruik van beveiligers die de stewards bij deze taken kunnen ondersteunen en wordt actief aansluiting gezocht bij Roda JC en MVV. De politie geeft daarnaast eenmaal per jaar een – niet verplichte – training aan de stewards. Het aantrekken van nieuwe stewards verloopt moeizaam. Hierdoor is de BVO niet in de gelegenheid om matig functionerende stewards te vervangen.
- 5.3 Fortuna Sittard heeft circa 2.700 seizoenskaarthouders en wedstrijden worden gemiddeld door 4.000 personen bezocht. Toegangskarten zijn vanaf €11 vrij verkrijgbaar; deze zijn zowel bij het stadion als via internet te bestellen. Indien personen in bezit zijn van de Jupiler League Fankaart, ontvangen zij €2 korting. Voor de vrije verkoop is geen (S)CC verplicht.
- 5.4 Over de fysieke infrastructuur rondom en in het stadion is het volgende op te merken:
- Vanaf de afslag van de A2 wordt het stadion direct aangegeven. De bewegwijzering om het stadion te bereiken, is derhalve goed. Het stadion waarin Fortuna Sittard speelt, is in 1999 geopend en heeft sindsdien diverse namen gehad. Anno 2012 verkeert het stadion in een prima staat. Het stadion is duidelijk in sectoren verdeeld en in zijn geheel voorzien van zitplaatsen.
 - Supporters komen lopend, fietsend en met de auto naar het stadion. De parkeergelegenheid is gezien het aantal bezoekers van een thuiswedstrijd van Fortuna Sittard voldoende, zowel voor thuis- als uitsupporters. Bewoners van nabijgelegen woonwijken ondervinden geen hinder van de supporters die hun auto aldaar parkeren. Na de wedstrijd is er een snelle afvoer van de supporters; dit verloopt ordentelijk en rustig.
 - Belangrijk om te vermelden, is dat men – door een toename van activiteiten rondom het stadion – verwacht dat de parkeergelegenheid in de toekomst niet voldoende zal zijn (zie 8.2).
 - Er zijn ruim voldoende faciliteiten voor supporters. Naast het supportershome aan de westzijde van het stadion (zie 2.5) is er een fanshop ingericht onder de Noord-tribune. Tot slot is de catering goed georganiseerd en publieksvriendelijk.
 - De afscheiding tussen tribune en veld geschiedt door een betonnen gracht, die circa drie meter lager ligt dan het veld zelf en ongeveer zes meter breed is. Vanuit de gracht ontbreekt zicht op het veld. Hierdoor blijven supporters niet langer dan nodig op deze locatie aanwezig.

- Opvallend is dat een bussluis of een bussenvak om bezoekende supporters op te vangen, ontbreekt. Indien een bussenvak gewenst is vanwege de risico's rondom een wedstrijd, wordt deze met hekken gecreëerd en na afloop van de wedstrijd weer afgebouwd. Partijen geven aan een bussenvak niet te missen, zolang de BVO in de Jupiler League actief is.
 - Er is geen sprake van supportersscheiding dan bij het stadion zelf. De aan- en afvoer van bezoekende supporters vergt derhalve bijzondere aandacht in verband met de veiligheid. De situatie leent zich bij uitstek voor confrontaties tussen supportersgroepen en heeft het afgelopen seizoen een aantal keren voor problemen gezorgd waardoor de politie moest optreden.
 - Het uitvak bevindt zich aan oostzijde van het stadion en is op maximale afstand van de fanatieke aanhang van de BVO gelegen. Tourniquets zijn aanwezig, maar uit observaties tijdens de wedstrijdbezoeken blijkt dat toegangskarten handmatig gescand worden. Alle uitsupporters worden in de daarvoor bestemde zone correct en adequaat gefouilleerd.
 - Het bezoekersvak heeft een capaciteit van 800 personen en geeft een goed zicht over het veld. De voorzieningen in het uitvak zijn goed, waarbij opvalt dat in het uitvak – afhankelijk van de risicocategorisering van een wedstrijd – zwak alcoholische drank geschonken wordt.
- 5.5 De commandoruimte is aan de lange zijde van het stadion gesitueerd (West-tribune) en geeft een goed overzicht over het gehele stadion.
- De commandoruimte is een kleine ruimte, die tijdens de wedstrijd druk bezet is. In de commandoruimte zijn tijdens een wedstrijd in totaal zeven personen van BVO, politie en brandweer aanwezig, waaronder de voetbal- en veiligheidscoördinator.
 - Het stadion beschikt binnen en buiten het stadion over negen camera's. De camerabeelden zijn van beperkte kwaliteit; het is bijvoorbeeld niet mogelijk om supporters herkenbaar in beeld te brengen. Daarnaast zijn de zichtlijnen van de aanwezige camera's onvoldoende; zo ontbreekt volledig zicht op de bussen en/of auto's van uitsupporters.
 - Bij een eventuele hectische situatie of bij een incident of incidenten op meerdere plaatsen is de commandoruimte te klein en te druk bezet om rustig te kunnen overleggen.
- 5.6 Het stadion verkeert in een prima staat. We benoemen een aantal aandachtsc. q. verbeterpunten:
- Het is (nog) niet mogelijk om het stadion op eenvoudige wijze te bereiken met het openbaar vervoer. Mogelijk verandert dit wanneer het stadion en het omliggende gebied (City Plaza) volledig zijn opgeleverd.
 - Momenteel wordt veel ver- en gebouwd rondom het stadion. Derhalve is veel (klein) materiaal voorhanden – zoals stenen – waarvan reischoppers gebruik kunnen maken. Hiermee houden lokale partijen reeds rekening in de beschreven scenario's.
 - De commandoruimte geeft een goed overzicht over het stadion. De kwaliteit van het camerasysteem is echter onvoldoende. Verschillende locaties zijn niet of niet afdoende in beeld te brengen met de huidige cameraopstelling. Daarnaast vertonen verschillende camera's defecten.

5.7 Binnen de club zijn verschillende maatregelen ter beheersing van ongewenst supportersgedrag getroffen. Hieronder worden zij puntsgewijs benoemd:

- Ter vermaak van de supporters is er binnen het stadioncomplex een supportershome waar supporters voor en na de wedstrijd en tijdens de rust terecht kunnen. Opmerkelijk is dat supporters vanuit het supportershome makkelijk en zonder gecontroleerd te worden de tribunes kunnen bereiken.
- Tijdens de wedstrijden is de consumptie van alcohol – bij een aantal wedstrijden ook in het bezoekersvak – toegestaan. Het gebruik van softdrugs wordt gedoogd. Harddrugs is niet toegestaan, maar wordt voor zover bekend ook niet in het stadion gebruikt.
- Er is een stadionverbodencommissie, waarin de BVO een supporter die zich heeft misdragen de kans geeft zijn verhaal te doen. De stadionverbodencommissie komt niet periodiek bij elkaar; hoe vaak zij bij elkaar komt, is afhankelijk van de aard en omvang van incidenten.

5.8 Fouillering

- De uitsupporters worden goed afgeschermd richting het uitvak gebracht en worden direct achter de tourniquets op correcte wijze gefouilleerd door de aanwezige stewards.
- De overenthousiaste supporters en harde kern begeven zich vlak voor aanvang van de wedstrijd naar het stadion. Als gevolg van de grote druk die hierdoor op de ingang ontstaat, is de kwaliteit van de fouillering van deze specifieke groep supporters beperkt.

5.9 De BVO is betrokken bij verschillende maatschappelijke activiteiten. Zo leggen spelers van Fortuna Sittard ziekenhuisbezoeken af, zoekt de BVO samenwerking met amateurverenigingen in de regio en worden twee maal per week scholieren van een basisschool uitgenodigd voor een excursie in het stadion. De BVO kent momenteel geen sociaal preventief supporters project. Sommige veiligheidspartners zouden een dergelijk project wel toejuichen.

6. Hoofdpijnen veiligheidsbeleid

- 6.1 Voor de thuiswedstrijden van de BVO wordt geen vergunning verleend, maar een kennisgeving per wedstrijd verstrekt. De kennisgeving is gebaseerd op een advies vanuit het operationeel veiligheidsoverleg aan de burgemeester. Deze beslist over de risico-inschaling van een wedstrijd en eventuele op te leggen beperkingen.
- 6.2 De risico-inschatting van wedstrijden wordt met name door de politie gemaakt en vervolgens in het operationeel veiligheidsoverleg gedeeld met de overige partijen. De risico-inschatting is gebaseerd op de (onderlinge) historie (VVS), bronnen binnen de BVO en politie-informatie.
- 6.3 Vanuit de politie kijkt men bij het vaststellen van de politie-inzet voor een wedstrijd naar de historie tussen beide clubs, actuele informatie op internet en informatie die men via de RID ontvangt. Partijen zijn doorgaans te spreken over de inzet en werkwijze van de politie. Sommige partijen geven aan dat de inzet van de politie incidenteel aan de veilige c.q. te hoge kant is.
- 6.4 De inhoud van het voetbalconvenant wordt regionaal bepaald en vervolgens lokaal ingevuld. Het convenant wordt ondertekend door de burgemeester, de Officier van Justitie, de districtschef en de voorzitter van de BVO. Het convenant geldt voor een jaar en wordt jaarlijks geëvalueerd. Het primaire uitgangspunt van het voetbalconvenant is de handhaving van de openbare orde en veiligheid; daarbinnen wordt ernaar gestreefd het voetbalbezoek zoveel mogelijk te normaliseren en publieksvriendelijk te houden.
- 6.5 Tijdens de wedstrijd zelf is er sprake van meerdere veiligheidsmaatregelen (zie ook foullering) en afspraken:
- De BVO heeft de eindverantwoordelijkheid en bepaalt – in samenspraak met de politie – wat er in het stadion gebeurt, de politie daarbuiten. De politie is niet zichtbaar, maar wel in burger, in het stadion aanwezig.
 - Mensen die in en rondom het stadion worden aangehouden, worden door medewerkers van de voetbaleenheid naar het cellencomplex in Maastricht gebracht. Vanwege de afstand tussen Sittard en Maastricht, kost het vervoeren van arrestanten veel tijd. Mogelijk wordt door deze situatie minder snel tot aanhouding overgegaan dan in het verleden, toen ook in Sittard nog een cellencomplex aanwezig was.
 - Tijdens A-wedstrijden besluit het OM telefonisch tot een sepot of transactievoorstel; indien voor gepleegde feiten een dagvaarding uitgereikt kan worden, volgt een besluit in een later stadium na bestudering van het bewijs. Tijdens B-wedstrijden kan aan een verdachte – gezien de aanwezigheid van het OM – direct een dagvaarding worden uitgereikt. Deze procedure staat bekend als de ‘snelwegprocedure’.

7. Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners

7.1 De aanpak van veiligheidsvraagstukken rondom voetbalwedstrijden vraagt samenwerking en afstemming tussen private (BVO) en publieke partijen (gemeente, OM en politie). In algemene zin zijn de veiligheidspartners positief over de onderlinge samenwerking. Hieronder benoemen we een aantal aandachtspunten:

- Leden van de harde kern van de BVO maken voorafgaand aan de wedstrijd geen gebruik van het supportershome, maar bevinden zich in een stamkroeg nabij het stadion. Zij komen vlak voor het begin van de wedstrijd naar het stadion; de drukte die vervolgens ontstaat, leidt ertoe dat minder en/of minder goed gefouilleerd wordt door de stewards.
- Vanuit veiligheidsperspectief voldoet de situatie bij het supportershome niet. Vanuit het supportershome is het namelijk mogelijk om zonder gecontroleerd te worden de (hoofd)tribunes te bereiken.
- Oefeningen die in gezamenlijkheid worden uitgevoerd, vinden te weinig plaats. Wel bestaan er plannen om op korte termijn in samenwerking met de veiligheidsregio een multidisciplinaire oefening te organiseren.
- Binnen de BVO heeft de Manager Veiligheid ten tijde van de audit geen aanspreekpunt binnen het bestuur waar het veiligheidszaken betreft. Hierdoor wordt de ontwikkeling van de veiligheidsorganisatie geremd.
- Partijen geven aan doorgaans tevreden te zijn over de wijze waarop de BVO haar verantwoordelijkheid rondom veiligheid neemt. Incidenteel prevaleert commercie boven veiligheid c.q. speelt het spanningsveld 'commercie versus veiligheid' een rol en lijkt veiligheid onvoldoende geworteld te zijn bij het bestuur van de BVO.
- Het ontbreken van een bussenvak wordt momenteel niet als problematisch ervaren, omdat dit tot op heden nog nooit tot een (onnodig) grote opschaling binnen de politie heeft geleid. Partijen geven aan dat dit anders zou zijn, wanneer de BVO wederom in de Eredivisie uit zou komen.
- Vanuit het OM wordt gewerkt met een zogenaamde snelwegprocedure, die te omschrijven valt als snelrecht. Van belang is echter dat mogelijk minder aanhoudingen worden verricht vanwege het feit dat arrestanten vanuit Sittard naar Maastricht moeten worden gebracht.
- Verschillende partijen geven aan dat zij het in de commandoruimte te druk vinden. Tevens wordt aangegeven dat de kwaliteit van het camerasysteem onvoldoende is om personen te kunnen identificeren in geval van een incident. Daarnaast is het zicht op een aantal belangrijke locaties niet aanwezig of onvoldoende.

8. Club- en gemeentespecifiek

- 8.1 Op 19 mei 2009 maakte de KNVB bekend de proflicentie van Fortuna Sittard in te trekken. Via een beroep bij de burgerrechter werd dit besluit ongedaan gemaakt, waardoor de club deel kon blijven nemen aan het betaald voetbal. Inmiddels heeft de BVO een groot deel van de schulden weggewerkt en is er niet langer sprake van een nijpende financiële situatie. Sinds november 2010 bevindt de BVO zich niet meer in categorie 1 van de KNVB; dit betekent dat Fortuna Sittard voorlopig verzekerd is van een proflicentie. Wel is en blijft er sprake van een spanning tussen soms noodzakelijke investeringen in veiligheid en de financiën. De gemeente en politie houden bij hun afwegingen rekening met deze situatie; daarnaast constateert de gemeente dat de animo voor de BVO – vanuit sponsors en bevolking – weer toeneemt.
- 8.2 In de directe stadionomgeving worden veel bouwwerkzaamheden verricht. Doel is om rondom het stadion een centrum voor top- en breedtesport te creëren (Sportzone Limburg). Daarmee ontstaat de vragen hoe de veiligheid van bezoekers van thuiswedstrijden in de toekomst gegarandeerd kan worden en welke interferentie optreedt tussen de nieuwe activiteiten, infrastructuur en gebouwen en veiligheid. Hoewel geen actueel thema, speelt deze vraag des te meer wanneer de BVO in de toekomst promotie naar de Eredivisie afdwingt.

9. Samenvatting en conclusies

- 9.1 Fortuna Sittard voetbalt in een mooi en modern stadion, waarin steeds meer sfeer ontstaat. Thuis- en uitsupporters worden op correcte en vriendelijke wijze ontvangen. Verder hebben bezoekende supporters in het uitvak dezelfde faciliteiten als het thuispubliek, waarbij hen – afhankelijk van de risicocategorisering van een wedstrijd – is toegestaan alcoholarm bier te nuttigen.

De samenwerking tussen de gemeente, BVO, politie en OM is goed. Er vindt geregeld overleg plaats en er zijn korte onderlinge lijnen. Partijen hebben begrip voor de financiële situatie waarin de BVO verkeert. Bijzonder is dat eenmaal per jaar een strategisch regionaal veiligheidsoverleg plaatsvindt, waarbij partijen gezamenlijk het afgelopen seizoen evalueren en vooruitkijken naar het volgende seizoen.

- 9.2 Op basis van de uitgevoerde audit zijn er enkele aandachtspunten te benoemen, die achtereenvolgens met een verwijzing naar de betreffende paragraaf in het rapport worden aangegeven:

- De harde kern verzamelt zich voorafgaand aan de wedstrijd in een café buiten het stadion. Wanneer zij zich vlak voor het fluitsignaal naar het stadion begeven, ontstaat druk op de stewards waardoor de kwaliteit van de foullering van deze groep risicosupporters achterblijft (2.5, 7.1).
- De afgelopen jaren is er geen multidisciplinaire oefening georganiseerd. Het verdient aanbeveling een dergelijke oefening in samenwerking met de veiligheidsregio plaats te laten vinden (3.3, 7.1).
- Binnen de BVO is er (nog) geen bestuurslid dat veiligheidszaken in portefeuille heeft. Naast de financiële situatie van de club is dit mede een reden dat de veiligheidsorganisatie van de club niet voldoende kan worden doorontwikkeld. Over de wijze waarop de club omgaat met veiligheid zijn partijen doorgaans tevreden (4.1, 7.1, 8.1).
- Vanuit het supportershome is het voor supporters gemakkelijk om zonder gecontroleerd te worden de (hoofd)tribunes te bereiken. De BVO is zich van deze situatie bewust en brengt hier op korte termijn verbetering in (5.6, 7.1).
- De commandoruimte is klein, te druk bezet en het camerasysteem niet toereikend. Tijdens een eventuele hectische situatie of bij een incident of incidenten op meerdere plaatsen is de huidige opstelling derhalve niet voldoende om hier adequaat op in te kunnen spelen; het camera-systeem dient derhalve te worden aangepast (5.5, 5.6, 7.1).

Bijlage - verantwoording Audit

Geïnterviewde personen

Robert van den Bolt (OM)	Officier van Justitie
Sjraar Cox (Gemeente)	Burgemeester
Rik Caumon (Politie)	Teamchef Sittard
Funs Dekker (Brandweer)	Inspecteur Brandweer Zuid-Limburg
Joop Groen (BVO)	Manager Veiligheid
Maurice Veders (Gemeente)	Teamleider Veiligheid

Geraadpleegde documenten

Convenant Betaald Voetbal Fortuna Sittard
Draaiboek Fortuna Sittard – FC Zwolle
Draaiboek Fortuna Sittard – Helmond Sport
Notulen overleg
Plattegrond Stadion Fortuna Sittard
VoetbalVolgSysteem (VVS): uitsluitingen, thuisgedrag en uitgedrag

Observaties en activiteiten

Wedstrijdbezoek Fortuna Sittard – SC Cambuur (13 januari 2012)
met als aandachtspunten:

- Wedstrijdvoorbepreking met de scheidsrechter
- Briefing stewards
- Commandoruimte
- Bezoekersvak
- De Noord-tribune
- Fouillering supporters
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

Wedstrijdbezoek Fortuna Sittard – Helmond Sport (27 januari 2012)
met als aandachtspunten:

- Briefing politie
- Commandoruimte
- De Noord-tribune
- Bezoekersvak
- Fouillering supporters
- Supportershome
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

